

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemanj veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemanj veljá: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljanj veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 134.

V Ljubljani, v torek 16. junija 1885.

Letnik XIII.

Novi pripomoček k versko-nravni vzgoji, ka-li?

Na cesar Josipovem trgu stoji velika lesena koliba, kjer neki živinotrzec Möller iz Hamburga nekaj dni sem kakih 16 na pol nagih zamorcev iz Afrike za plačilo kaže, pravijo jim Sudanezi. Ti ubogi divjaki, v resnici vsega usmiljenja in pomilovanja vredni, z obupnimi obrazi, kaj bi tudi ne, saj niso na domačih tleh, v malem šotorčku v tej kolibi čepé, iz katerega sem ter tja kateri ven pri-skaklja, ali pa hipoma vsi, kakor se jim že zapove, na neki večji ograjeni prostor. Tam, na tistem prostoru navadno po dva in dva skačeta po eni nogi, sulici sukajoča, baje ples predstavljajoča, ali pa cela truma ven pridrvi z meči in sulicami obo-rožena, boj kazoča, izmed katerih se nekteri z ob-čudovano, le-tem prebivalcem vroče Afrike lastno hitrostjo na dve medare vspnejo, s svojim orožjem mahajo krog sebe in tako se ta „dirindaj“ prične in enakomerno nadaljuje, po taktu, katerega eden Kamovih sinov neprenehoma tužno bije na boben. Oj, da bi ga slišali ne bili! Še vedno nam tužno doni po ušesih in noče nam iti iz glave mučivna misel, kako je mogoče, da se z ljudmi, saj so ven-dar ljudje, če tudi še divjaki, taka kupčija trpi v sedanjem 19. veku razsvitljenja, omike in svobode in da sploh olikani ljudje nad temi prizori še kako veselje občutiti zamorejo, ko bi se moral vsak, kdor le še količkaj človeškega čuta ima, bridko zjokati, ko gleda uboge, sestradane, sužne trpine, katerim se boljši ne godi, kakor ubogi pari — živini, med katero stlačena prebiva in pri kateri gotovo tudi bič poje nič manj kakor nad čveteronožci, da je tako urna na komando.

Da je poglavitni namen tega za človeštvo ni-kakor ne častnega kazanja, ljubi dobiček, ni nikomur neznano, a še druga skušnjava se vriva nam pri takih špekulacijah v glavo. Kaj veljá, ko bi se s tim propaganda delati hotla za že zdavnej osmešeno,

toda med nekterimi še jako priljubljeno Darwinovo teorijo o človeku in opici, da bi to nekako slepilo bilo za lahkoverno občinstvo, katero navadno sodi le na oko?

Ljudje hodijo te trpine gledat in se jim sme-jajo. Kako bridko jim mora to biti! Da to sami dobro čutijo, vidi se lahko iz njihove klavernosti, milih pogledov in kako le nekako prisiljeni poska-kujejo ter sulice vihté. Oj, kako vse drugači skače in se raduje prosti človek! Ko bi tak bil človek, kakor so ti-le ljudje, potem bil bi res pomilovanja vreden, a to nas tolaži, da ni tak po naravi, ampak je še le po dresuri postal, — brez volje, golo orožje sebi v nesrečo, drugim v zasmeh.

Da so nektera človeška čutila po tej dresuri izbita iz njih, radi verujemo, a da jim se to gleda-nje in neobčutno zasmehovanje od strani občinstva nič kaj ne prilega, omenjena bodita le dva resnična dogodka, ktera sta se te dni tu prepetila. Neki višji osebi vkradli ali kali so ti zviti črnivčki roka-vico, jo sebi natikovali in se silno porogljivo rado-vednim zijalom posmehovali, kakor bi jim bili reči hotli: „Vi se nam posmehujete, mi pa vaši nespame-ti.“ Kakor se nam namreč Evropejcem marsikaj čudnega in na prvi hip smešnega na teh ljudeh zdi, tako nahajajo tudi oni nad nami marsikaj, kar je neumnega v njihovih očeh. Proti nekemu dru-gemu junaku skoči eden divjakov z golim mečem, zavihiti ga nad glavo njegovo, da se prestrašen k tlom skloni. Kaj je vzrok temu bilo in kaj se je sploh s tim junaškim činom nameravalo, ne vemo, a v koži tiste osebe, nad ktere glavo se je meč divjaka zablskal bi takrat, naravnost povemo, ven-dar-le radi ne bili, naj reče že kdo kar hoče, ker bi se vendar-le bali, da bi črnega moža znala le huda volja, ali celó osveta premagati, da bi se bil znosil nad nami.

Posebno piko kazali so ti bosonožci proti mla-demu, nališpanemu ženstvu. Večkrat se je videlo, kako je kaka gospá ali gospica od katerega izmed njih počastena bila s tim, da je k njej urnih ko-

rakov priskočil, nekaj nerazumljivega godrnjajoč in smejoč se: Da ma ha! — in vselej je bila s tim pohodom tista osrečena, ktera je bila, kakor bi se po domače reklo, najbolj našemljena. Oj, to vam ni bil smeh veselja in zadovoljnosti, ampak smeh tužnosti in zaničevanja. Kaj bi tudi ne? Mislimo si naše vjetnike v Mahdijevih rokah, ktere kaki Afrikanski žid morda zaradi kake ostudne dobičkarije enako črnim prebivalcem zemlje kaže, kakor ta nam; kaka otožnost se nas bode polotila, če imamo le še kaj človeškega srca? Kako bridko nam bode pri njem.

Ali nerazumljivo zdi se nam to: kako naš sla-bejši, še rahločutnejši spol nad takimi burkami kako veselje imeti zamore! Toda še nerazumljivši ne-razumljivo nam je pa to, da naša, do zdaj še ne-spridená, nedolžna nežno-sramožljiva ženska šolska mladina zamore prenašati to, da ji ličie rudečica ne oblije, da gleda pol razgaljene, samo z jutranjem običajnim predpasom oblečene osebe, če tudi so divjaki.

Prašamo mirno misleče, kjer strast in zaslep-ljenost govori, od tam za odgovor ne maramo: kje, prašamo, bi se po sedanjih pojmihi pravnosti med izobraženimi kdo na pol nago osebo družega spola gledati upal, da bi mu od stvarnika dana rudečica lic ne obilila, če se z vsemi čutili pravnosti že zdav-nej ni sprl? Ne, da bi pravni čut našega ženstva tako bil propadel, taki črnogledci biti nočemo in še ne smemo, dasi se nam žalostnih skušenj ravno dandanes žalibog ne manjka, kaj je ženska brez sramožljivosti. A studi nam se o tem govoriti na-dalje; zadosti je. Samo to nam v glavo nikakor hotlo ni iti in še zdaj iti noče: kako je mogoče, da se naši nežni mladini vsi predsodki sramožljivosti že tako zgodaj zadušujejo, ko se k na pol nagim osebam, se zná za zdaj samo še k divjem Suda-nezem, naše gospice in deklice, kar na komando vodijo.

In ta prizor gledati morali smo včera, ko je tukajšnje moško in žensko učitejsko iz-

LISTEK.

Pisma iz tujine.

IV.

V tem pismu naj danes še nekoliko nadaljujem o Slovencih bivajočih na tujem, kako naj se sami čuvajo, da ne pozabijo domovine in kako naj za-nje skrbi narod v domači zemlji, da se mu ne odtujijo.

Stalnega bivanja si Slovenec ne išči med tujci, ozira se v svoj rojstni kraj kakor v obljubljeno de-želo in če ne poprej, vsaj k počitku na svoje stare dni se vrne zopet nazaj. Ako si najde družega domačina, katerega je tudi prilika ali potreba na tuje privéla, stovariši se z njim ter živi z njim v slo-vanski zadrugi. Slovencev biva prilično obilo iz doma, ali vendar se ne čuje in ne čita od nikodar o slovenskih kolonijah, k večemu o dijaških društvih na Dunaji in v Gradi. Pa meni se dozdeva, da se tudi ti samo k sejám in zborom shajajo, drugače osobenkujejo ter se poizgubljajo poedinci med tujimi valovi, kjer se v celini nikdo ne bi poizgubil. Naši delavci na tujem ne poznajo onega zadržnega na-stopanja in skupnega dela, kakor italijanski ali ruski delavci. Tudi Čehi naj nam bodo v tem oziru v izgled.

Sicer bi pa bilo treba našim delavcem v tem oziru potrebne uprave in potrebnega vodstva. Kteri podjeten Slovenec, ki bi vzel desetorico delavcev v tej ali onej stroki na delo, kjer ga je obilo, ter bi jim vredil vzajemno hrano, vzajemno bivanje, vza-jemno duševno in telesno zabavo, pridobil bi si v prvo zasluge in dobička za-se, v drugo pa mnogo koristi vsaj desetorici, koristil bi vsled tega tudi vsemu na-rodu. Takih strok, v katerih se izvaja, dela z večimi silami, je mnogo; poglejmo le vsa zidarska in stav-barska opravila, drvarenje in tesarstvo, težakovanje pri železnicah in prekopih, dela v kamnolomih in premogovih in drugih rudokopih itd., kjer povsod se nahaja mnogo posameznih Slovencev, v skupinah pa menda razun „Hrvatov“ nikjer. Posameznih se zgubi pri takih opravilih mnogo popolnoma ter so na slabšem v vsakem oziru; hrano imajo dražjo, stanovanje slabše, družčine nobene, odrivanje in po-smehovanje od tujcev, tako, da se mu nazadnje toži po domovji ter popusti taka dela za vselej. Potem pa pravijo: Slovenec ne more tekrovati z drugimi narodi in naposled nas spodrivajo tujci z delom tudi na domu. Vsaj vidimo: kdo nas zida kterokoli večo zgradbo, če ne Lahi? Kdo nam ne pušča po tovarnah blizu, če ne Nemci? Ali niso tirolski tesarji bolj čislani od slovenskih? Ali ne

gradijo našim bratom na jugu železnice tujci iz de-vete dežele, namesto mi iz druge ali tretje? Stvar je treba toraj premisliti in drugače začeti. Mislim, da mi ne zamerite, ako poskusim to zadevo nekoliko natančneje osvetliti in sem in tam kaj nasvetovati.

V prvo je treba podjetnika ali bolje voditelja pri vsaki skupini, zadrugi ali tovarščini. Temu je treba vse pripraviti, vrediti, poskrbeti in uvesti. Treba mu toraj nekoliko znanosti, vednosti in prebrisa-nosti. Posebno za prvokratno povzetje bi bilo mnogo truda in posla, včasih bi trebalo plačati tudi popot-nino jednemu za vse skupaj. Se vé da je treba poleg vsega takemu načelniku tudi krščanskih načel, da ne bi iskal samo svoje koristi, temveč koristi vseh to-varšev. Da si je on prvi med desetorico, ne bodi več kakor vsak drug izmed nje. Razložek je samo ta, da je njegovo delo drugače, bolj z umom, kakor s te-lesom, tako da je na to stran na boljsem od svojih drugov. Ako je pa ta prvak tudi mojster, zaračuni za-se kakor je sploh navadno po 5 novčičev od za-sluzenega gold. vsakega posameznika. Vzemimo sedaj nekoliko posameznih slučajev, toraj prvo zidarskega mojstra s petimi, šestimi zidarji in štirimi, tremi zidarjeviči. Zidar si zasluži na dan po 1 gld. 40 kr., toraj njih šest 8 gld. 40 kr.; zidarjevič po 75 kr., toraj štirje 3 gld., skupaj toraj 11 gld. 40 kr. Moj-

obraževališče, z združenima obednema vadnicama, moško in žensko, po 5. uri popoldne deloma paroma, deloma trumoma od nekterih svojih učiteljev in učiteljic peljano bilo v tisto leseno kolibo na cesar Josipovem trgu. Kaj so si misliti morale deklice in gospice od 7—20 let stare, gledajoče razgaljene divjake, tiste, ktere se sicer, kakor iz gotovega vira izvemo, nikdar drugači v cerkev ne vodijo, kakor ob predpisani cerkveni paradi, pri kterih, namreč poslednjih, kakor gotovo slišimo, se nikdar pred šolo in po šoli ne moli, kakor tudi pri moških pripravnikih ne, med tem, ko se še vendar po stari krščanski navadi pred in po uku moli, v čast bodi povedano dotičnim krogom, po vseh naših mestnih učilnicah in na gimnaziji, kakar tudi še dvakrat na teden v poletnem času k sv. maši hodi.

Iz teh učilnic, namreč učiteljskega izobraževališča prihajajo učitelji in učiteljice za naše krščansko slovensko ljudstvo. Ali je morda tako gledanje nadomestilo za versko-nravno vzgojo, ktero zahteva § 1. zadnje šolske novele? ali ako se že hoče § 1. nravno-verske šolske postavbe z dne 14. maja 1869? Ali morda se namerava s tim uk pospešiti, da se vidijo tuji, nepoznani ljudje „in natura“? No, to bi ravno napačno ne bilo, dasi naravnost povemo, da nas je v srce sklelo, ko smo tiste uboge, sestradane trpine gledali in da sicer radovednim Evinim hčerkam vsakega znanja in vednosti iz ljubezni do njih in do človeštva vendar privoščiti ne moremo. Je znanje, ki ni dobro, ampak človeka časno in večno nesrečnega stori in od tega naš rod obvarovati, kteremu iz sreca smo vdani, bilo je edino nam, da smo te svoje misli spravili, dasi imamo polno tvarine pri rokah o tej zadevi govoriti, pa molčimo za zdaj.

Drzujemo se k sklepu le to vprašanje še staviti: V kaki zvezi so taki pojmi o vzgoji mladine o najnovejšem odloku ministerstva za uk in bogočastje o npravnem zadržanju gledé oddajanja učiteljskih služeb in pa z odlokom istega visokega ministerstva z dne 8. oktobra 1872 št. 8759, v kterem se ukazuje, da se ima pred šolo in po šoli nekoliko moliti?

Človekoljub — pa ne novejši.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. junija.

Notranje dežele.

Tri sto in tri in petdeset poslancev dobilo je zopet *mandate za državni zbor*, kjer se bodo po raznih skupinah združili na skupno delo. „Politik“ jih je po objektivni ocenitvi razvrstila v naslednje klube; ravna se je deloma po dosedanjem postopanju starih poslancev in po razvitem programu novoroljenih. Po tej razredbi imeli bomo „desničarje“, „levičarje“, „Coroninijevce“ in „divjake“. Med poslednje je prišla tudi 3 konservativce iz Solnograškega z dr. Zallingerjem na čelu, dalje vse antisemite in demokrate. Pet Moravskih veleposestnikov uvrstjenih je med Coroninijevce, če bode vse tako, se bo kmalo videlo. Kar se tiče konservativnih „divjakov“, bodo v največ slučajih glasovali z desničarji, „demokratje“ in „antisemitje“ pa z levicarji.

ster bi dobil v tem slučaju, ako so delali šest dni v tednu 3 gld. 42 kr., in ako je sam tudi delal štiri dni, ter si prislužil po 2 gld. na dan, dobi on koncem tedna še vedno boljšo plačo. Ako pa delo prevzamejo počez, ostane jim še podjetnina, ktero razdelé potem primerno med seboj. O nevspehu nikdo ne dvomi, za pridne roke je dela povsodi, za domačine pa doma gotovo prej, kakor za tujce. V zidarski stroki nam mora biti prva naloga naloga ta, da izpodrinemo Italijane in Furlane, kteri nesejo vsako jesen mnogo mnogo pri nas zasluženih novcev, za služka in podjetnina iz dežele, med tem, ko nam stradajo Kraševci ali pa morajo sami s trebihom za kruhom tje doli v deveto deželo. Izpodrivanje, se vé, da ne pojde lahko, ker so posebno italijanski zidarji na dobrem glasu. Ali sami na sebi tudi Italijani nimajo boljših lastnost od Slovencev, vsemu temu so se priučili in privadili, zato pravim, da to lahko storé tudi Slovenci. Preiskujmo nekoliko te boljše lastnosti Italijanov. V prvo oni nastopajo zadržno, pod spretnim načelnikom, kteri ima svoje delavce na vajetih, kakor general svoje vojake. Ta se že leto poprej povprašuje povsod, kdo bode na novo kaj zidal, izdeluje zidarske načrte, pogaja se za delo z

Dežele	Poljanec	Deonica	Levica	Coronini	Divjaki
Dolenja Avstrija	37	2	29	—	6
Gorenja Avstrija	17	10	7	—	—
Solnograd	5	—	2	—	3
Štajarska	23	7	16	—	—
Koroška	9	1	8	—	—
Kranjska	10	8	1	1	—
Trst	4	1	—	3	—
Goriška in Gradišćanska	4	2	—	2	—
Istra	4	1	—	3	—
Tirol	18	10	2	5	1
Predarlška	3	2	1	—	—
Čehi	92	56	35	—	1
Morava	36	11	20	5	—
Slezija	10	1	8	—	1
Galicija	63	61	—	2	—
Bukovina	9	6	3	—	—
Dalmacija	9	9	—	—	—
Skupaj	353	188	132	21	12

Včeraj dospeli so *amerikanski Čehi* v svojo prvotno domovino, v zlato Prago, kjer so bili sprejeti z nepopisljivim navdušenjem svojih bratov in znancev. Mnogojih je došlo, toda še več bi jih bilo prišlo rado — pa vsakemu to ni bilo mogoče. Tisti, ki so ostali onstran širocega morja, družega niso mogli, kakor svojim bratom v staro domačijo s solznimi očmi naročiti pozdrav: „Prijatelji, izročite dragi domovini naš pozdrav!“ Čehi tudi v Ameriki niso svoje prvotne zemlje pozabili, ko so si v novem svetu nove domovine iskali. Napravili in vtrdili so si jo, sreca pa ji niso mogli dati; ono vleče jih še vedno s staro ljubeznijo in staro silo nazaj v rojstni kraj, v prvotni raj, kjer jim je tekla zibelka v nežni mladosti. Čehi so tudi v Ameriki Čehi ostali! Zato pa jih sedaj tako navdušeno sprejemajo bratje njihovi na domačih tleh, kamor je segel glas o slavi českega naroda, o njegovi neumornosti. Šumeče in gromeče valovje atlantiškega morja prevpila je ta slava českega naroda, ki ima svojo krono v zgradbi narodnega gledališča. Glas českega narodnega gledališča je preletel ne le celo Evropo, temveč tudi široko morje in druge dela sveta in to spričuje, da so si Čehi z njim postavili nesmrten spomin, ki bo še v poznih dneh dosti zgovorna, če tudi nema priča, kakošni da so bili Čehi 19. stoletja.

Ob poludnev in ne ob treh pripeljal se je prvi vlak na *železnici Mostar-Metković* iz Metkoviča v Mostar in je bil sijajno sprejet. Deželni guverner general konjice baron Appel pozdravil je skupnega državnega finančnega ministra Kallaya tako-le: „Dovolite mi, ekscelenca, da Vam izrekam prošnjo v imenu skupnega v dnu sreca hvaležnega naroda, čegar zastopnik sem, da izvolite predložiti k nogam Nj. Veličanstva cesarja našo najsrčnejo in najvdanejo zahvalo za novi dokaz Nj. najvišje naklonjenosti. Takaj, kjer sta bila še pred nekaj leti konj in mula edina oskrbnika javnega prometa, zvezani niso le večinoma že vsi večji kraji po izvrstnih cestah, temveč je ta dežela tudi že na treh krajih sklenjena po železnici z našo veliko državo, ž njo vred pa s svetovnim prometom. Dovolite mi pa tudi Vam izreči svojo najtoplejo zahvalo in izvolite razglasiti železnico Mostar-Metković za odprto.“ — Kallay pravi: „Ekscelenca! Z radostjo izročil bodem presvitlemu cesarju zahvalo prebivalstva, kteremu se tudi izključljivo spodobi. Res je naša železnica še mala, ali zagotoviti Vas smem, da se bo s časoma potegnila in razširila v veliko mrežo, po kteri se bodo sedaj še v zemlji skriti zakladi te bogate dežele izvaževali njenim prebivalcem na korist. Jaz proglašam železnico Mostar-Metković za odprto. Bog nam živi našega premilostnega cesarja in kralja!“ — Navdušeni „živio“-klici dvigali so se kviško, da so po gorah odmevali. Ob treh imeli so

onimi, ki stavijo ali kaj strojijo, dopisava si z večimi podjetniki, čita morebiti tudi kakošne novine zidarske stroke, kjer se dela objavljajo, doma pa skrbi za svojo delavsko zadrugo in za njen naraščaj. Navadno gre sin z očetom. Prva šola takemu zidarčku je gotovo ta, da se priuči skuhati polento za deset ali dvanajst ljudi v velikem kotlu na ognjišču sestavljenim iz treh plošč, da pobere, kjer si bodi, nekoliko trsk ali da nalomi nekoliko subljadi za kurjavo. Vse to pripravljanje ga ne zamuja več kakor četrte ure in v drugi četrtinki je pa polenta že skuhana, na deski s konopcem razrezana in skoro tudi že pojedena. To se ponavlja po trikrat na dan, od tedna do tedna, za prigrizek samo nekoliko sira in v nedeljo zvečer namesto polente kakšno klobaso in liter vina. Zapomniti je treba, da si kupujejo Italijani koruzo na debelo, toraj ceneje, kakor pri molarji še le z mleto moko, ktero si nosijo sami v mlin in iz mlina. Na dan ne potrebuje Italijan več kakor dober kilo koruze in ako vračunimo drobce sira za prigrizek in klobaso v nedeljo in še vino po vrhu, ne velja ga hrana na dan več kakor 15 kr. Poleg vsega pa dela Italijan od jutranje zore do večernega mraka, ker ne dela za dnino, ampak na

slavnostni banket za 100 oseb, pri kterem je minister Kallay nemški napil presvitlemu cesarju, takoj potem pa v srbščini na zdravje bosanskega prebivalstva, ki je sedaj v zvezi na vse strani z olikano Evropo. Baron Appel je napil požrtvovalnosti avstrijske monarhije, obema parlamentoma in ministru Kallayu. Mostarski župan Alaj Begović napil je na zdravje ministru Kallayu. Okrožni načelnik major Sauerwald pa na zdravje povabljenih, posebno pa je pohvalno omenjal zastopnike avstro-ogerskega časnikarstva, kot nositelja kulture in podpiratelja vsega dobrega ter pospeševalja lepega. — Ljudska veselica pričela se je ob 6. uri zvečer in se je vse vdeležilo, kar je bilo le zdravih udov. Jance na drogu pečene podajali so si v velikih skledah; popevali, pili in kolo so plesali do pozne noči. Vsi povabljeni vdeležili so se tudi ljudske veselice pod šotori. Zvečer so pa še mesto razsvetlili.

Vnanje države.

Včerajšnji telegram prinesel je iz *Londona* novico, da je kraljica Viktorija poklicala Salisburija k sebi v Balmoral zaradi nove sestave kabineta, ker je menda Gladstone rekel, da ga ni nikakor volja do novih volitev na čelu kabineta ostati. Konservativci v dolenji zbornici so ta korak z navdušenjem odobraval. Prav je, če se veselé, kajti vsakdo se veseli, da bode mojster-skaza — Gladstone — odšel tje, kjer poper raste, ali kamor se mu bo sploh ljubilo; preveč naj se pa konservativci pred večerom vendar ne veselé, kajti štrene so vsled Gladstonejeve kratkovidnosti in nezmožnosti tako zamotane, da se prav nič ne more reči, kdo jim bo pri novih volitvah pravi konec našel. Tudi to je še prav lahko mogoče, da bodo konservativci sedaj sestavili ministerstvo, ktero ne bo več časa poslovalo, kakor le do novih volitev in se bi moralo zopet liberalnemu ministerstvu umakniti; kajti sedanja večina v državnem zboru je konservativcem odločno sovražna in se pač ni nadjati, da bi se to sovraštvo v prijaznost spremenilo. Da Gladstone, če tudi sam ne bo več tiščal na ministerski stol, ne bode splet in ščuvanja proti konservativcem opustil, je tudi verjetno, ker ima kljubu svojim mnogobrojnim kozlom vendar-le še veliko privržencev po deželi, ki le edino nanj verujejo. To je tudi vzrok, da se konservativci tako kasno na nastop vlade pripravljajo; jim je menda slasti zmanjkalo v tistem trenutku, ko so se k mizi vsedli.

Francoskemu *nadškofu v Parizu* dohajajo od vseh strani častitke, da se je tako pogumno potegnil za katoliške verske pravice gledé oskrumbe cerkve sv. Genovefi posvečene.

V Greenwichu imel je klub Kobdov 12. t. m. svoj banket, kteremu je predsedoval Sir Ch. Dilke. Pri napitnici na zdravje kobdov omenil je Dilke tudi *Egipta* in egiptovskega vprašanja, ter je povdarjal, da je za Angleško poglavitna reč skrbeti, da se ne bo v Egiptu kaka ptuja velesila vgnjezdila ali si ga pa prisvojila; dalje, da se ondi mir in red napravi, potem naj pa Angleška svoje ljudi domu pokliče. Dilke se nadja, da bodo velesile poroštvo prevzele za egiptovsko samostojnost, kakor je to Belgija že storila. Za pokoj se bo pa kaj najboljše moglo skrbelo, če se pričnu še Sultanom obravnave in se mu priznajo pravice, ktere se mu ne smejo zanikati.

Francosko-kitajska pogodba, ktero ste že obe velesile podpisali in s tem sprejeli, določuje, da Francozje ne smejo na kitajsko, Kitajci pa ne na francosko oziroma tonkiško zemljo. Razmere med Francozi in Anamom ne smejo nikdar take biti, da bi Kitajcem zadregu delale. Imenovala se bode mejna komisija, ki bo uravnala v pol leta vse mejne zadeve. Francozje, ki bi prestopili na Kitajsko zemljo ali pa Kitajci, ki bi hoteli na Tonkineško, morajo imeti potne liste. Davek v Pao-Sunu in Lang-Sonu bodo pobirali Kitajci; za obe mesti pa se bota imenovala francoska konzula, da bosta čuvala nad tr-

mero, tako, da si zasluži zidar gotovo po 1 gl. 80 kr. do 2 gl. na dan. To je lep zaslužek, od kterega niti deseti del pri nas ne ostane.

Tako živeti in tako delati znajo in umejo samo še Kitajci, kteri ne jedó družega kakor riž. Kaj pa mi Slovenci, ali pa naši delavci? Kakor Kitajci ne moremo živeti, ker nimamo po ceni riža. Toraj kakor Italijani? Da, ako jih hočemo izpodriniti, poprijeti se nam je za hrano tudi koruze, iz ktere imamo svojo narodno jed, žgance. Namesto sira imamo za-belo. Sicer pa Italijanom tudi ničesar ne vkrademo, ako se poprimemo polente, kajti žgane ali polenta, oboje je slovensko. Tudi domačega sira iz Bohinja se nam ne manjka. Po mojih mislih pa so žganjci bolji od polente in na vse zadnje pri žganjcih tudi soka ni zavreči.

To vprašanje, kako se je treba našim delavcem po ceni in tečno hraniti, je prvo vprašanje, ktero je treba povoljno rešiti v tej zadevi, o kteri govorimo. Če še ni vse dovelj jasno, pa naredimo poskušnjo prvo s žganjci in potem s polento ali ktero koli ceno in točno hrano. Taka poskušnja bi bila še večje vrednosti kakor so one, ktere izvajajo na Dunaji s pečenjem kruhovim in mesarenjem volovskim.

govino med gorenjim Tonkinom in francoskimi pokrajinama Yunnan in Kwangsi. Francozi lotili se bodo takoj zgradbe železnice v Tonkinu. Če hočejo pa Kitajci zgradbo železnice podvzeti, morajo še le Francoze za svet vprašati. Imenovane določbe so za deset let veljavne. Kolikor je še francoskih vojakov na Kitajski zemlji, poklicali se bodo takoj v Tonkin nazaj. Kar je pa družih pogodb sklenjenih med Kitajem in Francosko, ostanejo vse tudi še nadalje veljavne. Preden ta odlomek dokončamo, zdi se nam potrebno še kratko pojasniti o Anamu, oziroma Tonkinu, kjer so ravnokar Francozje dosegli, kar so želeli. Anam se imenuje najbolj zapadno med kraljestvi zadnje Indije pod južno kitajsko mejo in obstoji iz dveh delov. Severni del, ki s Kitajci mejaši, imenuje se Tonkin, južni del pa Košinkina. Oba skupaj imenujeta se pa Anam in merita 440.000 □ kilometrov z 21 milijoni prebivalci. (Avstrija brez Ogrskih držav pa meri 300.215 □ kilometrov z 21.492.000 prebivalci.) Prebivalci so indokitajskega plemena in verujejo Buddaizem. V deželi se dobiva zlato, žlahtno kamenje, sol, riž, slonova kost, sladkor, poper, kože divjih zverin, ribe, svila, bombaž; toraj vse skozi pridelki, ki jih Evropa z dragimi novci plačuje. Francozje so se na jugu v Kambodji, ki je bila nekdanj tudi Anamska že leta 1862 deloma pa tudi 1867 naselili in si jo podvrgli. Ne bo dolgo in ves Anam bo v Francoskih rokah.

Izvirni dopisi.

Iz Goriške okolice, 10. junija. (Nedostojnosti proti § 19. pri Goriški okrožni sodniji in drugod po Primorju. — Volitev v državni zbor.) Zadnja številka „Soče“ od 5. junija je prinesla žalostno ilustracijo k § 19. tem. drž. postav, namreč, nedostojno vedenje predsednika sodnije Goriške nasproti vpokojenemu vojaškemu duhovniku Fr. Persiču (71 ne 80 let staremu!), rojenemu na Trnovem tri ure od Gorice. Gospod c. kr. predsednik sodnije, ki ne umeva nič slovenskega in tudi ne nemškega jezika,* se zadere nad spoštovanim starčkom, ki se je jeeljaje izgovarjal, da ne zna dovolj laščine, z besedami c. kr. sodnijskega uradnika popolnoma nedostojnimi, češ, zakaj se ni naučil italijanščine, in da je tega on sam kriv.

G. Persič je bil c. kr. vojaški duhoven že v francosko-laško-avstrijski vojni v Italiji 1859 in zna kolikor toliko tudi laščino poleg madjarščine, nemščine, hrvaščine in slovenščine, ali ljudem, kakor je imenovani sodnik, ki se iz sovraštva in lenobe, kakor se je ta sam že večkrat izustil (glej 23. št. „Soče“!), ni bil dolžen vsled § 19 odgovarjati v laškem jeziku in to tem manj, ako ne zna popolnoma po slovnici, ampak le malo po ljudskem govoru. Treba je namreč vedeti, da na Goriški gimnaziji ni bila še nikdar laščina zapovedan predmet za Nelahe, kakor tudi ni bila za Neslovence slovenščina.

Kdo pa je dolžen prav znati oba deželna jezika, slovenskega in laškega, kakor c. kr. sodnik, kateri ima preiskovati vse na drobno, da zamore pravično soditi? Čudom se je pač čuditi, ako povem čitateljem „Slovenca“, da ta sodnik je že blezo

*) In vendar-le mu dohajajo dopisi v obeh njemu nerazumljivih jezikih v roke, da se mora le na borega tolmača zanašati. Pis.

Učimo se dalje od italijanskih delavcev treznosti. Vpijanljivih pijač ne pijo pri delu nikdar. Da niso po nepotrebnem žejni, svoje polente ne solijo skoraj nič. Vse drugače je z našimi težaki in rokodeleci. Med dopoldanskim in med popoldanskim počitkom zahtevajo navadno le žganih pijač. Ne samo to, da jim dajejo te ravno toliko moči kakor bič konju, namreč čisto nič, gredó tudi novci za nje na tuje, navadno v židovske roke. Nemški delavci pijo ob delu pivo gotovo štirikrat na dan. Tudi pivo je opojna pijača, toraj se je treba tudi piva ogibati. Na kratko rečeno, našim delavcem je v prvi vrsti poleg zdrave, tečne in cene hrane treba treznosti, ako se hočejo kosati s tujimi delavci. Nikdo naj ne ugovarja, da so to prestrogi predpisi in prevelike zahteve, društveno vprašanje trka glasno na duri in ta ali uni učenjak je že rekel, da je društveno vprašanje v prvi vrsti želodčevo vprašanje. Zato sem tudi jaz pri želodeu začel. Se vé, da je to žalostno, da moramo vsled obče bēde želodčeve zahteve krčiti do najnižje stopinje, dokler ne pridemo do one meje, pri kateri bi začelo pojemati zdravje, manjšati moč življenja in giniti telesne in dušne sile. Nemci so krstili to obče veljavno pravilo z besedo „železni

13 let v Gorici, pa se še dosedaj ni navadil nič slovenščine, kdo je tega kriv, glava ali srce, ne bom preiskaval. Je namreč istrski Italijan, kateri tudi prav nič nemščine ne umeva, ker se je šolal nek na Padovanskem vseučilišču. In takšen sodi in preiskuje prav nežne stvari, n. pr. tepeže, uboje, denarne tirjatve in druge enako rahle predmete, lastne enako laškimi, kakor slovenskim strankam. Kako se to vjema s § 19 in natančno pravičnostjo, kakoršno zahteva državni in kazenski zakonik, to naj umeva, kdor more! Kaj bi rekli Lahi in Nemci, ako bi njim takšni sodniki neumevši njih ljudskega jezika sodbe izvrševali in kazni odločevali?

Tako vidite, dragi čitatelji „Slovenca“, kakšna je z ravnopravnostjo v uradih po Primorju, da nič ne omenim o stalni germanizaciji srednjih šol! Zares ima prav sv. pismo, ako pravi, da je to kazeno za ljudstvo, ako ga sodi tuji narod v njemu nerazumljivem jeziku. (Deut. 28 p., 49 v.) In da zares občutljiva je ta kazeno, katere pa vselej veri in cesarju zvesti Slovenci pač ne zaslužijo! Da omenjeni g. sodnik zares mrzi slovenščino, sem se pred par leti tudi sam osebno prepričal. Bil sem povabljen v pravdni zadevi, kakor zastopnik cerkve zastran denarne tirjatve nekega upornega cerkvenega dolžnika, ravno pred omenjenega sodnika. Moj dopis je bil se vé da, kakor po navadi, v slovenščini vložen. Rekel sem sodniku, da bi bil rajše v svojem jeziku zaslišan, kakor v laščini, ker ta mi ne teče tako gladko, kakor materinščina in sem se laščine le z lastnim trudom in svojimi stroški nekaj naučil. Da nisem bil uslišan, se tako vé. Pa veste, kaj mi je odgovoril ta čudni sodnik, ker sem nekaj nevolje kazal, da naši sodniki ne umejo našega jezika? Rekel je nebržito: „To ni greh, ako kdo ne zna slovenskega jezika!“ To vam je pravi Salomonski odgovor na zahtevo izvrševanja § 19 tem. drž. postav! Tako na slovenski zemlji ni greh, če sodnik čez življenje in smrt ne zna slovenščine, za Slovenca pa, če v lastni deželi ne zna tujega jezika? Ali se sme res tako silno pa javno § 19. v obraz bīti v našem cesarski rodbini neomahljivo vdanem slovenskem Primorju!

Ravnokar slišim, da je propal kandidat v velikem posestvu grof Attems, katerega sta „Soča“ in „Eco“ priporočevala, po enakih spletkah kakor je propal pri vas na Dolenjskem grof Margheri, čemur smo se čudili. Pa kaj bi se čudili, denar, spletke, laži itd., so sredstva, podobne prislovici, ki pravi, „da nobeno trdnjavsko zidovje ni tako visoko, da bi ga ne prekoračil z zlatom obtežen osel!“ — Več vam bo že „Soča“ št. 24 povedala o volilnem manevru raznih agitatorjev.

Voljeni knez Egon Hohenlohe je sicer dobre katoliške rodbine, ki stanuje v Devinu ter ima tudi svoja obširna posestva v Toškani; ali da se bo za slovenskega posestnika in slovensko ravnopravnost v državnem zboru potegoval, imamo pač vzroka dovolj dvomiti zaradi stranke, od katere je bil silno priporočen v izvolitev. Vzgojen je tudi v aristokratskem duhu, da spet dvomimo, mu li bodo težave in bede slovenskega ali laškega posestnika mnogo pri sreč.

V tem oziru pripoveduje se neka smešna prigodba od tedaj, ko je bil še njegov oče pri življenju (1864). Na knežjo mizo je prišla pri nekem obedu

zakon“. Ker se naš sosed po njem ravna, ravnati se je po njem tudi nam, drugače bi zaostajali ter bi bili primorani brez dela in brez zaslužka siloma iti pod ono že tako nizko mero, ob kateri se nam ponujajo sosedove delavske roke. Temu železnemu zakonu treba se je toraj vdati zadovoljno, zato nikdo ne ugovarjaj mojim nasvetom gledé prehranjevanja. Tudi angleškega pravila: „čas je zlato (denar), treba se je držati našim s tujimi delavci se kosajočim rabotnikom, ako jih hočejo prekositi. Nobena reč pa toliko ne zamuja kakor pipa v ustih in njeno vedno tlačenje in prižiganje. Italijanski zidarji tudi tega ne poznajo. Pa kaj hočem še dalje pripovedovati, ob kratkem rečem: Italijanski delavci pri nas mnogo zaslužijo, skoraj ves zaslužek pa pošljejo ali nesejo v svojo blaženo Italijo; mi sami in naši podjetniki cenimo italijanske delavce bolj kakor domače; Italijani so trezni, delavni, zdravi in veseli ljudje živeč ob najpriprostejši pa vendar krepki hrani; italijanskih delavcev nam ni moč izpodriniti drugače, kakor tako, da postanemo tudi mi trezni, nesamopašni, da se združimo ter vspoznamo cilj, katerega nam je doseči.

Rožanski.

tudi Slovincem tolikanj priljubljena jed, katero je tudi visoka gospóda rada na mizi videla — štruklji, in ko vpraša oče knez H. nekega gosta, je-li se mu ta jed dopada, izvé od njega, da jedó tudi kmetje in mlatiči ob mlatvi takšno jed — štruklje, in vsled te pozvedbe ni bilo nek nikdar več štrukljev videti na kneževi mizi! „Se non è vero, e ben trovato“, (ako ni res, je pa dobro izmišljeno), kar označuje aristokratsko mišljenje tistih, ki se ponajso s „plavo krvjo“.

Spod sv. Jošta, 14. junija. (O domačih razmerah.) Danes se je na Kozjaku zopet začela redna služba božja. Od konca meseca februarja je namreč imenovana farica bila brez duhovnega pastirja. O velikinoči jo je dobrovoljno obiskal č. o. Dijoniz iz Celja; poročat, sprevidovat in pokopavat so pa prihajali sosednji gospodje, od katere strani je pač bilo primernejše. Izmed praznikov bil je jedino god sv. Jošta, namreč na duhovski ponedeljek, da je bilo tukaj sveto opravilo.

Kdor je že imel priložnost, opazovati farane brez duhovnika, tistemu pač ni treba posebič praviti ter naglaševati, da je tudi tukajšnje ljudstvo že težko pričakovalo prihoda stalnega očeta duhovnega. Minulo je bilo deset tednov, a farniki še od nikoder niso zvedeli, bode li se jim spolnila srčna želja, zatoraj so se do prevzvišenega kneza in škofa obrnili s posebno prošnjo, naj bi se jih blage volje usmilili. Čez nekoliko dni pozneje so računili farnikom naznaniti, da ne bode treba več dolgo čakati.

Vroča želja se je dobremu ljudstvu spolnila pretečenega četrtka, ko se je semkaj kot farni oskrbnik preselil dosednji sosed gosp. Kotnik, a razumeva se samo ob sebi, da so vrli brežani svoje veselje na znanje dajali tudi ostalim krajanom, glas topičev je namreč odjekoval od hriba do hriba.

Tudi v drugem obziru so prebivalci v okolici sv. Jošta bili sirote. Mladi naraščaj ni imel učitelja, ta je pa tukaj za zdaj v osebi duhovnikovi. Dokler se ne pozida lastna šola, dotle še bodo ta moral mladeži „v glavi prižigati svetlobo“, kakor se je to nekdo izrazil. Zatoraj te je, ako si po pridigi slišal oznanilo in če si prijatelj mlademu svetu, brez dvombe razveselilo poročilo, da bo se tekočega tedna zopet začelo šolsko podučevanje.

Dokaj časa se je razmotavalo vprašanje, kje bi se za faro sv. Jošta naj sozidalo šolsko poslopje. V ta namen so dotičniki, ki svet merijo po zemljevidu, izbrali dva torišča, a ta sta od cerkve po celo uro daleč. Tako bi v naših gorah morali staviti dve šoli. Naposled je vendar zmagala stranka, ki je želela samo jedno poslopje, to pa v središču, blizu cerkve, da je ta misel zdrava, bodeš lahko priznal ako poznaš naše razmere. Danes je učilnica začasno pod župniško streho, a za lastno hišo se že delajo potrebne priprave.

Domače novice.

(O grofu Hohenwartu) poročala je nedavno „Laib. Ztg.“, da se je odločil za poslanstvo v Ljubljani, in se odpovedal poslanstvu gorenjskih kmečkih občin. To novico posnel je iz uradnega lista tudi „Slovenec“. Kakor se nam pa naznanja iz zanesljivega vira, se grof Hohenwart dozda še ni odpovedal nobenemu mandatu, ampak je volilnemu odboru prepustil, da poišče prej primerne kandidata, bodi si za gorenjske občine, bodi si za Ljubljano. Grof Hohenwart sam bi bil najraje obdržal poslanstvo gorenjskih kmečkih občin, ki jih zastopa že 12 let, in ki so mu s trikratno soglasno izvolitvijo pokazale svoje neomejeno zaupanje, volilni odbor pa misli, da bode laglje dobiti primerne kandidata za Gorenjsko, kakor za Ljubljano, in se je obrnil do tamošnjih volilnih mož s prošnjo, da naj mu naznanijo moža, ki bi ga volili za poslanca, ako grof Hohenwart za njih okraj odloži poslanstvo. Pri novi volitvi ostanejo dosednji volilni možje, zato bodo v odgovorih do volilnega odbora vprašani možje prav storili, ako mu naznanijo število volilnih mož, ki so za enega ali drugega kandidata. Ko odbor izvé, kdo bi bil tu ali tam primeren naslednik, bode še le pisal grofu Hohenwartu in mu svetoval, katero poslanstvo naj obdrži in katero naj odloži. Še le potem se bode grof Hohenwart odločil in svojo voljo ob enem s svojo zahvalo pismeno sporočil volilcem. Dokler toraj grof Hohenwart sam ne spregovori, ta stvar še ni rešena, in je tudi nevolja neopravičena, ki se v nekterih krajih menda razodeva. Volilni odbor si

šteje v dolžnost vse okoliščine vestno in natančno prerešetati, ter bode imel pri nasvetu, ki ga bode konečno g. grofu sporočil, edino le to pred očmi, kar se mu bo gledé naših splošnih kakor tudi posebnih razmer najboljše in najprimernejše zdelo.

(Pred porotniki) stal je včeraj kaznjenec iz Ljubljanskega Grada Gašper Požar zaradi hudodelstva poskušnega umora nad stražnim nadzornikom g. Leskovicem. Star je 34 let in je bil poprej enkrat menda lansko leto zaradi hudodelstva ropnega umora, hudodelstva razžaljenja Veličanstva in razžaljenja cesarske družine, ter hudodelstva kalenja vere obsojen v dosmrtno ječo. Rad bi bil prišel v Gradiško in je hotel to s silo pridobiti. V kaznilnicah pa vse laglje prenašajo kakor silo in so zavolj tega Požarja pokorili. Zaradi tega je Požar tudi Leskoviča napadel z nožem in ga je jako nevarno osuval. Ko bi mu ne bil nož ob rebro spodletel, bi ga bil umoril. Obsojen je bil na vsak tretji mesec v samoto, dvakrat na mesec pa v temnico in na trdo ležišče.

(Na smrt obsojen) je bil včeraj popoldne postopaj Mežan pred tukajšno porotno sodnijo. Kakor znano, napadel je prav na roparski način hlapca Jakoba Proséna pri pekovskem križi in mu je pobral malenkosti, ki jih je Prosén pri sebi imel. Prosén je ondi obležal in se je pozneje z veliko težavo do Urbančka priplazil, kjer se je zgrudil. Pozneje je v bolnišnici umrl. Mežan je bil zaradi hudodelstva roparskega uboja od porotnikov krivega spoznan, sodnija ga je pa obsodila vsled tega k smrti na vešalih.

(Dva vola), o katerih smo včeraj pisali, da sta bila vkradena, sta se našla — na paši.

(Ogenj) je bil predvčeranjem v Stanežičah blizu Šent-Vida med krščanskim naukom. Zgorelo je troje poslopij in je 3000 goldinarjev škode. Pravijo, da je zažgala pijana baba pri nekem mizarji. Rešiti se ni dalo prav nič, zgorela je pa tudi jedna krava, nekaj denarja in pa veliko lesa. Čudno je, da ni bilo nobene brizgalnice blizu razun one, ki jo imajo na Vižmarski postaji in še tista je jako majhna, ker je le ročna brizgalnica. Kaj pa Šent-Vid? Ali res nima še brizgalnice in gasilnega društva?

(Razpisana) je služba drugega učitelja na Raki. nese 450 goldinarjev. Služba se bo oddala stalno. Prošnje v treh tednih na c. k. okrajni šolski svet v Krškem.

(Služba davkarja v IX.), oziroma preglednika v X., ali pa pristava v IX. službenem razredu je razpisana pri c. k. davkarijah na Kranjskem. Zahteva se varščine, kolikor znaša služba. Prošnje do konca julija c. k. finančnemu ravnateljstvu.

(Razpisani) ste službi občinskih paznikov ali policajev v Kamniku. Plača znaša 360 goldinarjev, 60 goldinarjev pa pavšal za obleko in stanovanje. Prosilci smejo biti tudi oženjeni in morajo znati nemški in slovenski. Bivši orožniki imajo prednost. Prošnje do 25. t. m. na županstvo v Kamniku.

(Preč. g. Janez Jelenc), prefekt v Terezijanišči na Dunaji, je postal nadškofijski duhovenski svetnik.

(G. Miha Kokot), učitelj na ljudski šoli v Celjski okolici, je po posredovanji gosp. prof. Karola Prohaske imenovan za vodjo štacije za meteorološka opazovanja v Celji (meteorologische Beobachtungsstation).

(Iz Celja) se nam 15. junija naznanja: V nedeljo, 13. junija, se je kopalo proti večeru 6 fantov v Voglajni, in sicer pri železničnem mostiču poleg tovarne za izdelovanje cina. Voda je na tem mestu 3 seznje globoka in dela tako imenovani „vrtinec“. Nobeden izmed imenovanih, deloma odraslih dečkov, ni znal plavati. Kaj čuda tedaj, da je 20letni Vrenčun, sicer jako priden mladeneč, ki se je tudi kopal na tem kraju, in zašel v oni vrtinec, zastonj roko kviško molil, ko ga je „vleklo navzdol“ — v globočino. Nobeden pričujočih se ni upal potapljačega rešiti iz smrtne nevarnosti. Še le preko pol ure skoči drugi deček, ki je zvedel o nesrečnem Vrenčunu, v globino ter prinese mrtvega na svetlo. — Res nepopisljiva lahkomišelnost, kopati se na tako nevarnem kraju, če dobro plavati ne znaš!

Razne reči.

— Loterija pogoltnila je na Dunaji že zopet svojo žrtev. Včeraj nam je brzojav prinesel novico, da so zaprli uradnika Harresa pri depozitni banki, ki je v treh mesecih banko več kakor za 150.000

tisoč oškodoval in v — loterijo znosil, oziroma znositi dal. Poleg tega je pa tudi še premoženje svoje žene zapravlil. Z njim vred zaprta sta pa še dva agenta, ki sta za njegovo lopovstvo vedela, pa ga nista ojavila.

— Na Nemškem je umrl cesarjev brat princ Viljem Karol Pruski, lastnik našega huzarskega polka št. 7., ki je leta 1878 v Bosni prvo kri prelival pri Maglaju zavratno od vstašev napaden. Princ Viljem Karol je bil leta 1828 rojen in je bil jeden največjih dostojanstvenikov v nemški armadi; bil je namreč general-feldmaršal.

Telegrami.

London, 15. junija. Salisbury prevzel je sastavo kabineta pod tem pogojem, da zbornična večina (liberalci) novemu kabinetu do novih volitev, ki bodo meseca novembra, ne bo nagajala. Salisbury pride danes v London, kjer bo sklical svojo stranko, potem pa takoj pričel s sastavo kabineta.

Paris, 15. junija. Admiral Courbet, znan iz Tonkina, umrl je za mrzlico pri ribarskih otocih na parniku 11. junija.

Madrid, 15. junija. V poslednjih 24 urah zbolelo je v mestu Murciji 100 ljudi za koleru, umrlo jih je pa 52. Zunaj po deželi Murciji jih je pa 52 zbolelo in 17 umrlo; v Valenciji zbolelo 58, pomrlo 22; v Castellonu 54 bolnikov, 28 mrtličev; v Alicante 4 bolni in 7 mrtvih, vsi za koleru.

Tuji.

14. junija.

Pri **Malicu**: Berner, Part in Winkler, trgovci, z Dunaja. — G. Plicola, uradnik, iz Sežane. — L. Millatonich, uradnik, iz Trsta. — F. Conigliaro, lesni trg., iz Trsta. — Jos. Conigliaro, lesni trg., iz Palerme. — Wunder, ravnatelj, iz Zagreba. — Wohl, zasebnik, iz Kočevja.

Pri **Slonu**: M. Borisvoljevič, zasebnik, iz Turčije. — Karl Boltscher, zasebnik, iz Leipze. — Aleks. Taege, zasebnik, iz Berolina. — Hubert Jakseh, zasebnik, z Dunaja. — Srečko Müller, nadinženir, iz Prage. — Lovreno Jeloušek, zasebnik, iz Bistrice.

Pri **Južnem kolodvoru**: R. Schwarz, zasebnik, iz Feldkirehna. — Janez Pavlinovič, inženir, iz Reke. — Anton Pascoli, zasebnik, iz Ausseea. — M. Lebowitsch, trg. pot., z Dunaja. — G. Jelletich, trgovec, iz Lipoglava. — M. Gersinich, trgovec, iz Colma. — Karl Tieg, gojzdar, s soprogo, iz Blutigensteina.

Pri **Avstrijskemu caru**: Karl Brož, vinski trg., iz Klanca. — Žiga Marbach, strojevodja, iz Ennsa.

Pri **Bavarskem dvoru**: Janez Antič, zasebnik, iz Sele. — Helena Kanduscher, krčmarica, s stričkinjo, iz Pulja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 50 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " 20 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 75 "
Akcije avstr.-ogerske banke	859 " — "
Kreditne akcije	288 " 60 "
London	124 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 85 1/2 "
Ces. cekini	5 " 86 "
Nemške marke	60 " 90 "

Od 15. junija.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 95 kr.
papirna renta 5%	92 " 90 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 98 " 50 "
Länderbanke	95 " 20 "
avst.-oger. Lloyd v Trstu	563 " — "
državne železnice	297 " 25 "
Tramway-društva velj. 170 gl.	212 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 " 25 "
4% " " " 1860	500 " 139 " — "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 168 " — "
" " " 1864	50 " 165 " 75 "
Kreditne srečke	100 " 175 " 50 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 17 " 75 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113 " 50 "
Ferdinandove sev.	106 " — "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Prodaj

17 letnikov (1863/80) „Slov. Prijatelja“.

Prvih 5 letnikov v usnje vezanih po 1 gl., drugih 12 letnikov broširanih po 80 kr.; vse skupaj za 13 gl.

„Zgodnja Danica“

od 1851/80. leta, letnik po 60 kr., skupaj za 16 gl.

Josip Žirovnik

v Begunjah pri Cérkniel.

(3)

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenju sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 " 30 "	1 " 70 "
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 " 10 "	1 " 50 "
Hvala božja	— " 35 "	— " 50 "	— " 56 "
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— " 30 "	— " 40 "	— " 60 "
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— " 70 "	— " 90 "	1 " 20 "
To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v češčenju sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjene bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobrodelnemu Vincencijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejce	1 " 40 "	1 " 70 "	2 " 50 "
Sveti listi in evangeliji			
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolencec		1 " 24 "	1 " 70 "
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar	— " 45 "	— " 56 "	— " 80 "
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 " — "	1 " 20 "	1 " 50 "
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Časopisi so se o tej knjigi izvrstno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— " 90 "	1 " 30 "
Nebeške iskricke za mladost, pa tudi za odraslene ljudi	— " 30 "	— " 35 "	— " 55 "
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 " 40 "	2 " — "
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gaberec	— " 90 "	1 " — "	1 " 20 "
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 " 24 "	1 " 70 "
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— " 70 "	1 " — "
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— " 52 "	— " 80 "

Vsi tu naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kateri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(5)